

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА**

17-853/09
Београд

Заштитник грађана
Zaštitnik građana

дел. бр.237 датум: 12. 1. 2010. г.

На основу члана 138. став 1. Устава Републике Србије („Сл. гласник РС“ бр. 98/06) и члана 31. став 2. Закона о Заштитнику грађана („Сл. гласник РС“ бр. 79/05 и 54/07) у поступку контроле законитости и правилности рада Министарства правде у поступку по притужби А. А. из Б..., Заштитник грађана

УТВРЂУЈЕ

Министарство правде начинило је пропуст који се огледа у кршењу принципа добре управе, односно повреди начела делотворности, услед несврсисходног поступања поводом захтева за давање мишљења о примени одредаба закона и других општих аката, чиме је повређено право А. А. из Б..., да тражено мишљење добије.

На основу утврђених недостатака у раду, Заштитник грађана упућује Министарству правде следећу

ПРЕПОРУКУ

Министарство правде доставиће грађанки А. А. без одлагања, а најкасније у року од 7 дана од дана пријема препоруке, мишљење о примени прописа од значаја за остваривање права на накнаду ратне штете.

Министарство правде упутиће истовремено А. А. извињење за пропуст у раду администрације, који је узроковао одлагање одговора на њен захтев.

Министарство правде обавестиће Заштитника грађана без одлагања, а најкасније у року од 60 дана од дана пријема ове препоруке, о поступању по њој и доставити копију акта упућеног А.А., са доказом о уручењу.

Разлози

Заштитник грађана је 23. јуна 2009. године примио притужбу А.А. из Б... Притужила је навела да се обратила Министарству правде поднеском ..... 2008. године, којим је захтевала информације у вези са поступком исплаћивања ратне штете. На наведени поднесак није јој одговорено до дана подношења притужбе.

Притужилца је истакла да је још 1999. године поднела Градској општини В... пријаву ратне штете за сина, који је претрпео знатне повреде приликом НАТО бомбардовања зграде ..... и коме је признато право на својство цивилног инвалида рата 2. групе са 100% телесног оштећења. Како поводом поднете пријаве није добила никакво обавештење, обраћала се разним државним институцијама, а последњи поднесак упутила је Министарству правде од којег је затражила да јој одговоре какав је даљи поступак са пријавама ратне штете и који орган је надлежан да решава по поднетим пријавама. Захтев грађанке се, у складу са начелом пружања помоћи неугој странци, начелом ефикасности и начелом заштите права грађана може сматрати захтевом за давање мишљења о примени прописа у смислу чл. 80. Закона о државној управи.

Наведени поднесак са прилозима примљен је у Министарству правде ....2008. године, што се види из потврде о пријему пошиљке.

Оцењујући да се притужба односи на повреду принципа добре управе (чл. 25. ст. 5. Закона о Заштитнику грађана), Заштитник грађана је покренуо поступак контроле законитости и правилности рада Министарства правде, о чему је, у складу са чланом 29. Закона, ... 2009. године обавестио Министарство. Истим актом затражено је изјашњење о свим чињеницама и околностима значајним за доношење става о основаности притужбе, а нарочито да ли је Министарство правде одговорило на притужбљин поднесак од .....2008. године, у складу са чл. 80. Закона о државној управи („Сл. гласник РС“, бр. 79/05 и 101/07).

Актом бр. .... 2009. године Министарство правде доставило је изјашњење у коме је наведено да министарство није у поседу поднеска А. А. и да је, поступајући по акту Заштитника грађана од Управе за заједничке послове републичких органа, која води Писарницу Министарства правде, затражило и добило обавештење да у Писарници републичких органа – у бази података која се води за Министарство правде у периоду од .... 2008. године до дана тражења обавештења није заведена представка А.А.

С обзиром да је Заштитник грађана из документације приложене уз притужбу (потврда о пријему пошиљке) неспорно утврдио да је поднесак А. А. послат препорученом поштом и примљен код адресата .... 2008. године, дакле уредно достављен државном органу, Заштитник грађана је ..... 2009. године Министарству упутио копију оригиналног поднеска А. А. и пропратне документације, као и копију потврде о пријему пошиљке и затражио додатно објашњење.

Министарство правде је актом бр. .... 2009. године обавестило Заштитника грађана да је његов акт од ..... 2009. године уз приложену копију представке А.А. са прилозима уступило Управи за заједничке послове републичких органа као надлежној служби за евидентирање предмета.

Чланом 80. Закона о државној управи предвиђена је обавеза органа државне управе да најкасније у року 30 дана, на тражење физичких или правних лица, дају мишљење о примени одредаба закона и других општих аката, чиме је истовремено утврђено и право грађана – физичких и правних лица, да мишљење добију.

Дужност државних органа, изведена из обавезе поштовања начела ефикасности, економичности и заштите права грађана и јавног интереса (Закон о општем управном поступку), односно начела делотворности (Закон о државној управи) је да управне и друге поступке од значаја за остваривање и поштовање права грађана воде проактивно, са иницијативом и ангажовано, при чему радње и активности у поступку треба да буду усмерене на постизање његовог циља и остваривање његове сврхе, тј. на

остваривање гарантованих права грађана или заштиту њихових правних интереса, односно правилно утврђивање њихових обавеза.

Пропуштање органа и службених лица да се баве суштином управне ствари већ, уместо тога, исцрпљивање у оправдањима, унутрашњим процедурама, (не)организацији посла и другим унутрашњим решеним и нерешеним питањима администрације, карактеристично је обележје „лоше управе“.

Постојање околности које објективно ометају ефикасност поступка не сме се занемарити, али је приоритетна дужност органа и поступајућих службених лица да предузму све што је у њиховој моћи да право грађанина и у таквим околностима буде што пре остварено. Тек тада се унутар органа управе и извршне власти треба окренути преиспитивању разлога због којих је пропуст настао, утврђивању одговорности и унапређивању рада.

Терет неорганизованости или пропуста на страни органа извршне власти (администрације) не треба да сноси грађанин. Дужност је сваког органа и службеног лица у њему да се ангажује на остваривању загарантованих права грађана, чак и када постоје отежавајуће околности које тај конкретни орган или сл. лице нису скривили. Одговорност за обављање јавног посла управо налаже да сваки орган управе и сл. лице које је у прилици уложи посебан напор како би штета по приватни и јавни интерес услед пропуста на страни извршне власти била спречена. Министарства, органи управе у саставу министарстава и посебне организације чине државну управу, која је део извршне власти Републике Србије, а Република одговара за штету коју сваки од тих органа начини својим незаконитим или неправилним радом. Пребацивање одговорности за „изгубљени“ захтев странке са једног органа управе на други, без показивања намере да се грађанину упути извињење због пропуста на страни администрације, захтев странке на основу доступних копија реконструише и на њега у најкраћем року одговори, неприхватљив је став, неспојив са одговорном, „добром“ управом.

Управо на такав став указују одговори Министарства правде чија службеници нити једног момента трајања поступка пред Заштитником грађана нису показали да им је циљ и дужност да захтев странке што пре констатују као неспорну чињеницу и по потреби га реконструишу (ако ништа друго, оно из документације коју им је упутио Заштитник грађана) те, коначно, на њега одговоре, већ су се исцрпљивали у доказивању да захтев А. А. фактички немају и обавештавали Заштитника грађана о својој бесплодној комуникацији са Управом за заједничке послове.

Као орган који је, у складу са одредбама чл. 8. Уредбе о утврђивању ратне штете проузроковане агресијом снага НАТО на Савезну Републику Југославију („Сл. лист СРЈ“, бр. 19/99, 27/99 и 43/99 –испр.) обављао стручне и административне послове за потребе Савезне комисије за утврђивање ратне штете, Министарство правде је дужно да заинтересованим грађанима упути сва тражена појашњења у вези са поступком остваривања накнаде ратне штете.

Посебно с обзиром да је протекло више од годину и по дана од подношења захтева на начин предвиђен за комуникацију грађана са органима управе, Министарство је морало да током поступка уложи додатне напоре и изађе у сусрет странци.

Без улажења у разлоге, који су довели да се поднесак А. А. „загуби“ и без жеље да даље испитује да ли је пропуст у раду Министарства узрокован неажурним радом Управе за заједничке послове, Заштитник грађана сматра да је Министарство правде дужно и у

ситуацији да поступи сходно одредбама чл. 80. Закона о државној управи и А. А. одговори на поднесак.

Након утврђивања свих релевантних чињеница Заштитник грађана, применом чл. 31. ст. 2. Закона, утврдио је кршење права грађана и дао препоруку поступајућем органу управе о отклањању уочених недостатака у раду.

ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА

Саша Јанковић

Доставити и:

- *притужби*
- *у списе предмета*